

Datum: 30.01. 2024.

Broj: 02-06-1067

BiH druga najlošije rangirana zemlja u Evropi po stanju korupcije: Ključni problem disfunkcionalno pravosuđe i napadi na građanske slobode

Sarajevo, 30. januar 2024. – Bosna i Hercegovina zauzima najgore mjesto u regionu po ovogodišnjem Indeksu percepcije korupcije (Corruption Perception Index – CPI) koji je objavio Transparency International (TI), a postala je i druga najlošije pozicionirana zemlja u Evropi kada je u pitanju stanje korupcije u zemlji. Samo Rusija ima lošiji rezultat od BiH, koja ove godine ima ocjenu 35, na skali od 0 (najgori) do 100 (najbolji rezultat). Iako je BiH dobila za jednu ocjenu više nego prošle godine, nazaduje u odnosu na sve prethodne godine, te ovaj rezultat i dalje drži BiH na dnu regionala i na 108 mjestu u svijetu od 180 zemalja.

Fokus globalnog istraživanja CPI ove godine je na sektoru pravosuđa, kao ključni razlog ovakvog stanja za Bosnu i Hercegovinu u izvještaju TI navodi se disfunkcionalna vladavina prava, sveprisutna korupcija u uslovima opšteg demokratskog nazadovanja i udara na slobodu medija i civilno društvo koji nadziru rad vlasti i igraju važnu ulogu u otkrivanju i suzbijanju korupcije. Za ovo posljednje „najzaslužnije“ su vlasti u Republici Srpskoj koje su pojačale napore da učutkaju kritičare kroz kriminalizaciju klevete i niz zakona kojima se nastoji suzbiti sloboda medija i djelovanje organizacija civilnog društva. Pored toga se dodaje da će Zakon o imunitetu RS, ako se usvoji, biti dodatni udarac na već oslabljenu vladavinu prava, jer će onemogućiti procesuiranje visokih zvaničnika za korupciju koji se gotovo nikako ne procesuiraju zbog katastrofnog stanja pravosuđa u cijeloj BiH.

U regionalnom izvještaju se navodi da su pravosudni sistemi Bosne i Hercegovine i Srbije uglavnom nesposobni goniti i sankcionisati javne zvaničnike koji zloupotrebljavaju svoj položaj, a ovo potvrđuju i podaci koje TI BiH objavljuje svake godine, gdje imamo porazne rezultate kada je u pitanju broj podignutih optužnica i osuđujućih presuda za visoku korupciju. U prošloj godini imali smo i niz oslobađajućih presuda visokim zvaničnicima za krupne korupske afere poput Bobar banke i Energolinije, gdje za višemilionsku štetu po javni interes na kraju niko nije odgovarao. Takođe, niz afera u bosanskohercegovačkom pravosuđu i istrage protiv nosilaca najvažnijih pravosudnih funkcija dodatno su potkopalni povjerenje javnosti, što su potvrdila i istraživanja koje je proveo TI BIH, gdje preko 40% građana korupciju najviše vidi u pravosuđu, a koje ima ključnu ulogu u borbi protiv korupcije. Reforma pravosuđa na kojoj se dugo insistira potpuno je blokirana od strane ključnih političkih partija, a nedavne izmjene Zakona o VSTV-u nisu još osigurale integritet sudija i tužilaca, jer je ova institucija priznala postojanje problema prilikom primjene novih ovlašćenja koja se tiču provjere imovinskih kartona.

-Umjesto jačanja nezavisnosti i efikasnosti tužilaštava i sudova, na sceni imamo sistemske napore urušavanja ključnih institucija, procesuiranje na osnovu političkih direktiva i interesa, dok

Udruženje za borbu protiv korupcije Transparency International u BiH
Reg. Br. UP08-07-1-616/11, Ministarstvo pravde BiH, Sarajevo

Sjedište: Krfska 64e, 78000 Banja Luka, Tel/Fax +387 51 216 369, 216 928, 224 521, 224 520
Ispostava: Mula Mustafe Bašeskije 9/1, 71000 Sarajevo, Tel/Fax +387 33 220 049, 220 047
E-mail: info@ti-bih.org
Web: www.ti-bih.org

neformalne interesne mreže unutar pravosuđa odgovornost i račune polažu politici i organizovanom kriminalu, a ne građanima, izjavila je Ivana Korajlić, izvršna direktorka TI BiH.

Sličan pristup bosanskohercegovačkim vlasti vidjeli smo i kod provođena ostalih antikorupcijskih reformi, gdje su brojni reformski zakoni obesmišljeni i usvojeni samo radi privida reformi, a i dalje se čeka usvajanje ključnih zakona neophodnih za efikasniju borbu protiv korupcije, poput zakona o sukobu interesa, zaštiti prijavilaca korupcije u FBiH, te novih zakona o javnim nabavkama i VSTV-u. Također, izostale su i reforme javne uprave, javnih preduzeća i najvažnija izborna reforma, gdje ponovo imamo pokušaje vlasti da obesmisle tehničke izmjene Izbornog zakona i ostave prostor za krađu glasova, trgovinu biračkim odborima i zloupotrebu javnih resursa.

Zbog toga se BiH u ovogodišnjoj ocjeni CPI za regiju Istočne Evrope i Centralne Azije pominje među zemljama koje već godinama bilježe nazadak, zajedno sa Turskom, Tadžikistanom, Srbijom i Rusijom, koji bilježe najgori rezultat do sada. Sa druge strane, neke zemlje iz ove regije u zadnjih deset godina napravilo je značajan napredak u borbi protiv korupcije, a među njima su Moldavija, Ukrajina, Sjeverna Makedonija i Kosovo.

**Udruženje za borbu protiv korupcije Transparency International u BiH
Reg. Br. UP08-07-1-616/11, Ministarstvo pravde BiH, Sarajevo**

Sjedište: Krfska 64e, 78000 Banja Luka, Tel/Fax +387 51 216 369, 216 928, 224 521, 224 520
Ispostava: Mula Mustafe Bašeskije 9/1, 71000 Sarajevo, Tel/Fax +387 33 220 049, 220 047
E-mail: info@ti-bih.org
Web: www.ti-bih.org